

Jämlik vård vid Stroke/TIA

Forskning om (o)jämlikheter som ett
bidrag till arbetet med
vårdförlopp Stroke och TIA

Det finns många föreställningar om personer med stroke/TIA utifrån kön, utbildningsgrad, inkomst osv. Deras förutsättningar för en jämlik vård kan också skilja sig åt.

Stereotypa föreställningar kan leda medicinskt omotiverade skillnader i bemötande, behandling och rehabilitering.

Att bli medveten om egna föreställningar och att diskutera dessa med kollegor är ett första steg till en mer jämlik vård.

Statistik har visat...

- I Årsrapporten från Riksstroke (utgiven juni 2025)¹ framkom:
 - Statinanvändning efter ischemisk stroke var 88% hos män och 82% hos kvinnor (s 166)
 - 49% av kvinnorna och 59% av männen angav 3 månader efter insjuknande att de hade fått råd om livsstilsförändringar (s 216)
 - 69% av kvinnorna och 55% av männen rapporterade trötthet som påverkar förmågan att utföra aktiviteter i det dagliga livet (s 221)
 - 66% av männen och 58% av kvinnorna < 80 år, i eget boende avgav att de klarade sig utan stöd och hjälp (s 230)

¹ [Stroke och TIA. Årsrapport från Riksstroke \(2025\)](#)

Forskning har visat...

- I en svensk registerstudie hade personer med låg socioekonomisk ställning (utbildningsgrad och inkomst) högre dödlighet och var i högre grad beroende på hjälp för basal ADL (klä sig, gå på toaletten, röra sig självständigt inomhus), jämfört med patienter med hög socioekonomisk ställning²
- Låg inkomst och kort utbildning hade störst samband med nedsatt förmåga att klä sig, gå på toaletten och röra sig självständigt inomhus, tre månader efter insjuknande i stroke³
- Låg inkomst och universitetsutbildning hade störst samband med nedstämdhet, fatigue och smärta tre månader efter insjuknande i stroke³

² [Mediation analyses of the mechanisms by which socioeconomic status, comorbidity, stroke severity, and acute care influence stroke outcome, Lindmark et al. \(2023\)](#)

³ [Socioeconomic differences in patient reported outcome measures 3 month after stroke: A nation-wide Swedish register-based study, Lindmark et al. \(2024\)](#)

Forskning har visat...

En annan svensk registerstudie visade att

- färre kvinnor än män med intracerebral blödning behandlades på strokeenhet⁴
- färre kvinnor än män skrevs ut till det egna hemmet⁴
- det efter 3 månader inte fanns några statistiskt signifikanta skillnader mellan kvinnor och män i funktion eller överlevnad⁴

⁴ [Sex differences in treatment and prognosis of acute intracerebral hemorrhage, Broberg et al. \(2023\)](#)

Reflektionsfrågor

- Hur kan du uppmärksamma att olika befolkningsgrupper med stroke/TIA kan ha olika förutsättningar för en jämlik vård?
- Hur kan föreställningar om kön, inkomst, utbildningsgrad med mera påverka ditt arbete? Vilka konsekvenser kan det få?
- Hur tror du att medarbetare och chefer kan bidra till en mer jämlik vård för personer med stroke/TIA? Vad kan du göra?

Mer information och verktyg hittar du på
vgregion.se/jamlikvard

**Kunskapscentrum
för jämlik vård
2026**